Dosarul nr. 2-8447/2024

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

Dispozitivul hotărârii pronunţat
la data de 20 noiembrie 2024 *municipiul Chişinău*

Judecătoria Chişinău, sediul Centru
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător *Eugenia Culinca*
Grefier *Vanesa Malcic*

examinând în şedinţă de judecată publică, în procedura contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva ***** cu privire la încasarea datoriei, penalităţii contractuale şi compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanţilor la proces:

La data de 3 iunie 2022, reclamantul ***** s-a adresat în instanţa de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva *****, prin care a solicitat încasarea datoriei restante în mărime de 12.000 Euro, penalităţii de întârziere în mărime de 22.410 Euro, taxei de stat în sumă de 21.022,47 Lei şi a cheltuielilor de asistenţă juridică în mărime de 6.000 Lei.

În motivarea acţiunii a indicat că, la 22 aprilie 2021, în baza contractului de împrumut autentificat notarial, ***** a luat un împrumut de la ***** în sumă de 23.000 Euro, pe care ***** s-a obligat să o restituie până la 22 aprilie 2023, a câte 1.000 Euro lunar, la data de 22 a fiecărei luni, începând cu data de 22 mai 2021.

A mai menţionat că, până la moment, pârâta nu a restituit nici o rată a împrumutului conform graficului de restituire, încălcând astfel obligaţiile asumate prin contractul de împrumut.

Respectiv, s-au acumulat restanţe la plata ratelor împrumutului acordat, iar la ratele restante ale împrumutului s-au calculat penalităţi de întârziere în sumă de 22.410 Euro.

Ulterior pretenţiile reclamantului au fost modificate, solicitând încasarea împrumutului restant în mărime de 17.000 Euro, a penalităţii de întârziere în mărime de 22.410 Euro, a taxei de stat în sumă de 23.927,84 Lei, a cheltuielilor suportate pentru citare publică în mărime de 300 Lei şi a cheltuielilor de asistenţă juridică în mărime de 6.000 Lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 12 octombrie 2022, s-a admis parţial cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva ***** cu privire la încasarea datoriei, penalităţii contractuale şi compensarea cheltuielilor de judecată, s-a încasat de la ***** în beneficiul lui ***** suma de 17.000,00 Euro, cu titlu de datorie, suma de 22 410,00 Euro, cu titlu de penalitate contractuală, calculată pentru perioada 23.05.2021-22.05.2022, taxei de stat în mărime de 23 897,84 Lei, achitată pentru examinarea cererii de chemare în judecată, 5 000,00 Lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru asistenţă juridică şi 300,00 Lei, cu titlu de cheltuieli de căutare a pârâtului (f.d. 94).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanţe, la data de 9 decembrie 2022, avocatul Victor Ciumac, în interesele ***** a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru, din 12 octombrie 2022, solicitând repunerea ***** în termenul de declarare a

apelului; admiterea apelului; casarea hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 12 octombrie 2022, în partea ce ţine de încasarea penalităţii în sumă de 22.410,00 Euro şi emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care pretenţia cu privire la încasarea penalităţii să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d. 99).

Curtea de Apel Chişinău, examinând cererea de apel, prin decizia din 27 februarie 2024, a admis cererea de apel declarată de avocatul Victor Ciumac, în interesele *****, s-a casat integral hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 12 octombrie 2022, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanţa de fond, în alt complet de judecată (f.d. 177-185).

Prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 1 iulie 2024, a fost convocată şedinţa de judecată pentru examinarea cererii de chemare în judecată înaintată de ***** către *****, privind încasarea datoriei, penalităţii şi a cheltuielilor de judecată (f.d. 190).

În cadrul examinării cauzei, reclamantul *****, prin intermediul avocatului Eugeniu Cazacu, şi-a concretizat pretenţiile din acţiune, astfel că, în final, a solicitat încasarea datoriei restante în mărime de 170,12 Euro, penalităţii de întârziere în mărime de 22.410 Euro, taxei de stat în sumă de 23897,84 Lei, cheltuielilor de asistenţă juridică în mărime de 6.000 Lei şi cheltuielilor de citare publică a pârâtului în mărime de 300 lei (f.d. 194-195).

În şedinţă de judecată, reprezentantul reclamantului, avocatul Eugeniu Cazacu a susţinut integral cererea de chemare în judecată, conform ultimelor modificări, menţionând că, conform informaţiei executorului judecătoresc Anatolie Ciorba, pârâta parţial a achitat datoria de bază faţă de reclamant, în mărime de 16829,88 Euro.

Pârâta *****, citată prin intermediul reprezentantului său avocatul Victor Ciumac, în şedinţă de judecată nu s-a prezentat, nu a comunicat instanţei motivele neprezentării.

Reprezentantul pârâtei, avocatul Victor Ciumac, fiind citat în mod legal, în şedinţă de judecata din 20 noiembrie 2024 nu s-a prezentat, nu a comunicat instanţei motivele neprezentării, nu a solicitat amânarea sau examinarea cauzei în lipsa părţii. Şedinţa anterioară din 31 octombrie 2024, a fost amânată la cererea reprezentantului pârâtei, avocatului Victor Ciumac, respectiv, instanţa de judecată, a dispus examinarea cauzei în lipsa părţii pârâte, în temeiul art. 206 alin. (3) şi (5) Cod de procedură civilă, care statuează că, *dacă pârâtul, înştiinţat legal despre locul, data şi ora şedinţei de judecată, nu s-a prezentat în judecată şi nu a comunicat instanţei motivul neprezentării sau dacă motivele sunt considerate de instanţă ca fiind neîntemeiate, sau dacă pârâtul nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, instanţa o examinează în lipsa acestuia. neprezentarea în şedinţă de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanţa poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.*

Aprecierea instanţei de judecată:

Audiind explicaţiile reprezentantului reclamantului, apreciind argumentele indicate în conţinutul cererii de chemare în judecată, întru susţinerea pretenţiilor formulate, conform modificărilor ulterioare, şi ţinând cont de probatoriul administrat şi legislaţia pertinentă, instanţa de judecată reţine următoarele considerente.

Art. 5 Cod de procedură civilă statuează că, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime. Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistenţă a legislaţiei, de imperfecţiune, coliziune sau obscuritate a legislaţiei în vigoare. Renunţarea uneia dintre părţi la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenţii nu are efect juridic, cu excepţia cazurilor de încheiere, în condiţiile legii, a unei convenţii arbitrale.*

Art. 121 Cod de procedură civilă stipulează că, *instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului*, iar în conformitate cu art. 130 alin. (1) al aceleiaşi norme legale, *instanţa apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

Potrivit art. 239 Cod de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Prin prisma art. 6 CEDO şi a art. 241 din Codul de procedură civilă, întru asigurarea legalităţii şi temeiniciei hotărârii, instanţele de judecată au obligaţia de a-şi motiva hotărârile, care trebuie să cuprindă circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, răspunsuri la argumentele părţilor şi legile de care s-a călăuzit instanţa.

Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Materialele cauzei denotă că, la data de 22 aprilie 2021, între ***** şi ***** a fost încheiat contractul de împrumut, cu nr. 1-244, autentificat de notarul Stepanov Ludmila, în baza căruia ***** a împrumutat ***** mijloace băneşti în sumă de 23.000 Euro, cu termenul final de rambursare până la 22 aprilie 2023 (f.d. 13-14).

Potrivit pct. 2 din contract, părţile contractante au stabilit condiţiile de rambursare a sumei împrumutate, şi anume lunar, câte 1.000 Euro, începând cu data de 22 mai 2021.

Instanţa de judecată a constatat că, între părţile litigante în baza contractului sinalagmatic menţionat au fost instituite raporturi juridice, care generează drepturi şi obligaţii reciproce şi interdependente, obligaţia fiecărei părţi avându-şi cauza juridică în obligaţia celeilalte.

Conform art. 9 alin. (1) şi (2) lit. a) Cod civil, *drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.*

(2) Drepturile şi obligaţiile civile apar:

a) din contracte şi din alte acte juridice.

În acord cu dispoziţia art. 774 alin. (1) din Codul civil, *în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.*

În conformitate cu prevederile art. 776 din Codul civil, *obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.*

Totodată, conform art. 858 alin. (1), (2) din Codul civil, *temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit*

În conformitate cu prevederile art. 1242 alin. (1) din Codul civil, *prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi*

(împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Conform art. 1247 alin. (1) din Codul civil, *împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi până la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluţiunea împrumutului.*

Prin semnarea contractului de împrumut, ***** a confirmat că a primit de la ***** mijloace băneşti în sumă de 23.000 Euro, conform pct. 3 din contract, şi s-a obligat să-i restituie în termenii şi condiţiile prevăzute în contract (pct. 5).

În aşa fel, instanţa de judecată constată că, prin transmiterea integrală a sumei de bani împrumutatului *****, împrumutătorul ***** şi-a îndeplinit obligaţiile asumate prin contractul de împrumut din 22 aprilie 2021.

Invocând faptul că, pârâta nu îşi onorează corespunzător obligaţia de restituire a mijloacelor băneşti împrumutate, în termenii şi condiţiile stabilite în contract, împrumutătorul ***** a înaintat în instanţa prezenta acţiune.

Examinând cauza civilă în prima instanţă, a fost adoptată hotărârea judecătorească de încasare a datoriei rezultate din neexecutarea contractului de împrumut din 22 aprilie 2021, cu încasarea de la ***** a datoriei în mărime de 17.000 Euro, penalitatea contractuală în mărime de 22.410 Euro, cu compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 145-150).

Fiind contestată această hotărâre de către pârâta *****, instanţa de apel a examinat în ordine de apel cauza, cu emiterea deciziei din 27 februarie 2024, prin care s-a decis a admite cererea de apel depusă de *****, casată integral hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 12 octombrie 2022, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanţa de fond, în alt complet de judecată (f.d. 176-185).

În susţinerea soluţiei sale, instanţa de apel, *inter alia*, a reţinut faptul că, ***** nu a fost înştiinţată legal despre data şi locul examinării cauzei în prima instanţă, la materialele cauzei lipsind dovada recepţionării de ***** a actelor cauzei, copiei cererii de chemare în judecată, copiei încheierii de primire în procedură, cât şi a copiei dispozitivului emis de instanţa de fond. Astfel, în vederea evitării încălcării dreptului pârâtei la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO, urmează ca instanţa de fond să i-a în considerare cele constate şi să comunice pârâtei înştiinţarea despre examinarea cauzei civile aflate pe rolul instanţei şi actele dosarului judiciar.

Pe parcursul rejudecării cauzei, reclamantul a indicat că, după examinarea cauzei în ordine de apel şi remiterea la rejudecare în alt complet de judecată, pârâta a achitat parţial datoria, fapt confirmat prin scrisoarea executorului judecătoresc Anatolie Ciorba din 7 octombrie 2024, astfel că, a solicitat reclamantul să fie încasată de la pârâtă restanţa la datoria de bază în mărime de 170,12 Euro, penalitatea de întârziere în mărime de 22.410 Euro şi compensarea cheltuielilor de judecată.

În cadrul reexaminării cauzei civile, pârâta fiind înştiinţată, prin intermediul avocatului său, Ciumac Victor, despre data, ora şi locul desfăşurării şedinţei de judecată nu şi-a expus poziţia cu privire la pretenţiile înaintate de reclamant, circumstanţele invocate de reclamant nu au fost negate şi nici obiectate, astfel fiind acceptate de partea pârâtă.

În astfel de împrejurări instanţa de judecată consideră necesar să reitereze că, în baza art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă, *faptele invocate de una din părţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.*

În astfel de circumstanţe, instanţa de judecată ajunge la concluzia că, pârâta ***** nu şi-a executat în mod corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi termenul stabilit obligaţia asumată prin contractul de împrumut din 22 aprilie 2021, considerent din care urmează a fi

admisă solicitarea reclamantului privind încasarea din contul pârâtei a datoriei în mărime de 170,12 Euro.

Cu referire la cerinţa reclamantului ***** cu privire la încasarea de la pârâta ***** a penalităţii în mărime de 22.410 Euro, instanţa de judecată menţionează că, în conformitate cu prevederile art. 947 alin. (1)-(3) din Codul civil, care statuează că, *clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întârziere.*

Precum rezultă din dispoziţia normei legale, clauza penală constituie un mijloc de garantare a executării obligaţiilor, o evaluare convenţională şi prealabilă a eventualelor prejudicii pe care debitorul va fi obligat să le plătească în cazul neexecutării prestaţiei la care s-a îndatorat. Ea poate fi stipulată fie în contractual ce dă naştere raportului obligaţional, fie într-o convenţie ulterioară încheiată înainte de momentul în care intervine neexecutarea prestaţiilor datorate de debitor. Condiţiile de fond ale clauzei penale sunt aceleaşi ca şi la ale contractului principal la care se referă, ţinându-se seamă de caracterul ei accesoriu, de vreme ce validitatea obligaţiei principale constituie condiţie esenţială pentru existenţa clauzei penale.

Părţile la pct. 6 din contractul de împrumut din 22 aprilie 2021, au convenit că, în cazul nerambursării în termen a sumei împrumutate de către *****, ultima va achita o penalitate în mărime de 1%, pentru fiecare zi de întârziere, din suma restantă neachitată.

Întru justificarea cuantumului penalităţii solicitate spre încasare, partea reclamantă a anexat calcul desfăşurat al penalităţii, efectuat, prin intermediul aplicaţiei web ProLex, pentru perioada 23.06.2021 -22.05.2022, în conformitate cu pct. 6 din contractul de împrumut din 22 aprilie 2021, în mărime de 1% pentru fiecare zi de întârziere, din suma ratelor scadente rămasă neachitate.

Pe cale de consecinţă, instanţa de judecată ajunge la concluzia de admite şi solicitarea reclamantului privind încasarea de la ***** a sumei de 22.410 Euro, cu titlu de penalitate contractuală.

De asemenea, prin cererea de chemare în judecată, reclamantul a solicitat compensarea din contul pârâtei a cheltuielilor de judecată, formate din taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, cheltuieli de înştiinţare şi chemare a pârâtului în judecată şi cheltuieli de asistenţă juridică.

În acest sens, sunt relevante prevederile art. 82 Cod de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei.*

Conform prevederilor art. 90 lit. *c), f) şi i)* Cod de procedură civilă, *din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de înştiinţare şi chemare a părţilor în judecată;*

cheltuielile de căutare a pârâtului;

cheltuielile de asistenţă juridică.

Alin. (1) art. 94 Cod de procedură civilă prevede că*, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

Conform art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.*

Din înscrisurile dosarului, instanţa de judecată reţine că, examinarea prezentei cauze civile, reclamantul ***** a suportat cheltuieli de judecată achitând taxa de stat în suma totală de

23.897,84 lei, fapt confirmat prin ordinul de încasare a numerarului nr. QSG3074*3713454 din 03.06.2022 (f.d. 2), ordinul de încasare a numerarului nr. QSG2894*3804269 din 18.07.2022 (f.d. 75) şi ordinul de încasare a numerarului nr. QSG3089*3916 din 26.09.2022 (f.d. 81d), pentru serviciile de asistenţă juridică, în mărime de 6.000 lei, în baza bonului de plată nr. 425009 din 12 iulie 2022 (f.d. 76), şi cheltuielile de citare publică a pârâtei, în mărime de 300 lei, confirmate prin bonul fiscal (f.d. 74a).

Având în vedere faptul că acţiunea reclamantului a fost admisă integral, prin prisma art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa de judecată va dispune compensarea din contul pârâtei ***** a cheltuielilor suportate de reclamantul ***** la examinarea prezentei acţiuni, şi anume, taxa de stat în mărime de 23.897,84 lei, suma de 6.000,00 lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru asistenţă juridică şi suma de 300,00 lei, cu titlu de cheltuieli de înştiinţare şi chemare a pârâtului în judecată.

În conformitate cu art. 90 lit. c) şi i), art. 94 alin. (1), art. 96 alin. (1), (1[1]), art. 238-241 şi art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă,

h o t ă r ă ş t e:

Se admite integral cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva ***** cu privire la încasarea datoriei, penalităţii contractuale şi compensarea cheltuielilor de judecată, pretenţiile căreia au fost micşorate pe parcursul examinării cauzei.

Se încasează de la *****, cod personal *****, în beneficiul lui *****, cod personal 2002001060849, datoria restantă, rezultată din contractul de împrumut cu nr. 1-244 din 22 aprilie 2021, în mărime de 170,12 euro (o sută şaptezeci euro, 12 eurocenţi) şi suma de 22.410,00 euro (douăzeci şi două mii patru sute zece euro, 00 eurocenţi), cu titlu de penalitate contractuală, *în total suma de 22.580,12 euro (douăzeci şi două mii cinci sute optzeci euro, 12 eurocenţi),* convertiţi în monedă naţională conform cursului Băncii Naţionale a Moldovei, la data executării hotărârii.

Se încasează de la *****, cod personal *****, în beneficiul lui *****, cod personal 2002001060849, taxa de stat în mărime de 23.897,84 lei (douăzeci şi trei mii opt sute nouăzeci şi şapte lei, 84 bani), achitată pentru examinarea cererii de chemare în judecată, suma de 6.000,00 lei (şase mii lei, 00 bani), cu titlu de cheltuieli suportate pentru asistenţă juridică şi suma de 300,00 lei (trei sute lei, 00 bani), cu titlu de cheltuieli de înştiinţare şi chemare a pârâtului în judecată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,
judecător *Eugenia Culinca*